

ERDÉSZETI UJSÁG

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

→ Megjelenik minden vasárnap. →

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos:

PODHRADSZKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fillér. Ajánlközásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetésményeknél → mérsékelt díjak egyezség szerint. →

XIV. évfolyam.

Szászsebes, 1910. július 17.

12. szám.

Előleges figyelmeztetés.

Lapunk jövő számával befejezést nyer annak első negyede s így már most kell tájékozódunk az iránt, hogy azt fenutartsuk-e továbbra is. Az eddigi jelek nem nagyon biztatók, mert még mindig meghaladja a háromszázat azoknak az olvasóinknak a száma, a kik elfogadják ugyan a lapot, de az előfizetésre még nem gondoltak. Igaz, hogy ezek közt ötven—hatvan akad olyan, a kiknek rajtunk az előző évről kisebb-nagyobb követelésük van, a nagy többség azonban mit sem követelhet, csak tartozik s így ezektől méltán elvárhatjuk, hogy az eddigi három havi díjat beküldjék s lehetőleg előre is fizessenek. Ezeken kívül természetesen azoktól is várjuk a folytatatólagos előfizetést, a kik a lap megindításakor vagy azóta csak egy negyedévi előfizetést küldtek be s így a következő számot már ezek is piros címszalag alatt fogják megkapni s egy becímzett utalványt is.

Ezekre már most figyelmeztetve az illetőket, egyuttal kérjük őket, hogy be sem várva a hónap végét, lehetőleg még e hóban küldjék be az előfizetési díjakat, hogy így bizonyosságot nyerjünk hűségükről s egyuttal némi csekélységet megtakaríthassunk a csatolandó utalványoknál is; hiszen akadnak — kivált régiebb hátralékosaink közt — számosan alyanok, hogy már több utalványunk van náluk összegyűjtve, mint a mennyi valamely kisebb postahivatalban kapható.

Figyelmeztetjük még azokat, a kik még eddig be nem küldték az előfizetést és így csak a régi nyilvántartásunkban szerepeltek, hogy most már mint rendes előfizetőket átvezetjük az új nyilvántartásba, elvárván tőlük, hogy erre magukat méltóknak mutassák, míg azoknál, a

kik régebb időkből adósaink, a lap küldését a jövő hó elejével megszüntetjük s erről őket neveik és lakásuknak az augusztusi első számunkban való közlése által értesíteni fogjuk. Így legalább többi olvasóink is megismerik azokat, a kik nem közéjük valók. **A kiadóhivatal.**

A béna ember.

Irta: Városi Antal.

Az embernek egyik legszebb erénye az, ha részvéttel tud lenni szerencsétlen embertársai irányában, ha azok fájdalmai, kínjai neki is fájdalmat okoznak, ha osztozni tud felebarátjainak nemcsak örömében, de bánatában, szomorúságában is.

Ennek az erénynek velünk kellene születnie s növekvésünkkel neki is nagyra nőnie, de ha már maga az anyatermészet nem oltotta volna valakinek a szívébe, vagy azt onnan bármely idegen befolyások kiirtották, figyelemmel kellene lennie arra a parancsolatra, a melyet Üdvöztönk a legelsőnek és legfőbbnek jelzett s mely azt mondja, hogy: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!” Az, aki ennek a parancsolatnak engedelmeskedik, soha sem lesz érzéketlen embertársai irányában, hanem osztályos részese lesz minden bajaikban.

Ismerek egy szegény, féllábára elnyomordott, béna embert, kinek ezenkívül semmi más testi vagy szellemi fogyatkozása nincs s nap-nap után látom azt a kinos vergődését, a mellyel szeretne ő is ép, teljesen egészséges embertársaival előre törtetni az élet mezején, de hiábavaló minden igyekezete, csak biccegés az ő haladása és csak lassan mászván ott, a hol mások gyorsan rugaszkodnak előre, folyton hátul marad. Látom, milyen irigykedve, milyen sóvárogva néz

azok után, a kik őt így hátrahagyják s ott van az arcán a kinyomata annak az öntudatnak, hogy hiszen ő is tudna oly serényen haladni, ő is képes lenne úgy, mint azok, vagy talán még sokkal jobban érvényesülni, de hát hiába: leláncolva tartja őt testi fogyatékosága, lábának a bénasága.

Öszinte, igaz részvét fog el, valahányszor látom ezt a szegény bēna, magával jőtehetetlen embert és elgondolkozom a sors szeszélyei fölött.

Eszembe jut, hogy nem csak egyes emberek, hanem egész testületek is vannak ily bénák és magukkal tehetetlenek s a mi legjobban elszomorít, ilyennek látom az erdészeti és vadászati altisztek két egyébként nagy testvér testületét.

Ez a sok-sok ezer emberből álló két testület, a melynek minden egyes tagja már a szolgálatából kifolyólag is teljesen ép és egészséges, dacára az ilyen erőteljes, egészséges egyedekből való összetételének teljesen bēna és maga magával tehetetlen. Hiányzik nekik éppen az a szerv, a mely munkára, nagy tettekre képesitené őket, még eddig teljesen hiányzik náluk s ez a szerv egy valamennyi tag által létesített és fenntartott országos egyesület.

Nem vagyunk képesek arra, hogy ezt a szervet, ezt az egyesületet megszerezzük magunknak; hiszen még az az egyedüli lapunk is, mely összehozatalunkon, tömörítésünkön olyan önfeláldozóan fáradozik, csak nagy küzdelemmel tudja magát fenntartani, minden pillanatban szemünk

láltára mulhat ki, mert nem részesítjük megfelelő és hozzánk illő támogatásban.

Lám más hozzánk hasonló testületek milyen szépen, milyen vígan törtetnek előre, kivívják egyik jogukat a másik után s ha tagjaik előtt rólunk esik szó, az egyik részvéttel, a másik gunyosan és lenézően tekint reánk s bizony talán az utóbbinak van igaza, mert tehetetlenségünkben inkább érdemeljük meg a lecsufolást, a lenézést, mint a részvétet, mert ezt csak az az ember érdemli meg, aki tehetetlenségének, bénaságának, nyomorúságának nem maga az oka, hanem azokkal a gonosz sors sujtotta, a mely ellen védekezniök, a mely ellen küzdeniök lehetetlen.

Vajjon sokáig, vajjon örökre akarunk ilyen bénák maradni?

Bizony itt a legfőbb ideje, hogy öntudatra ébredjünk s kilépjünk a tettek mezejére!

Nekünk, erdészeti és vadászati altiszteknek nem szabad tovább késedelmeskednünk, hanem a legnagyobb eréllyel hozzá kell látnunk az Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Egyesület megalakításához s úgy kell igyekeznünk, hogy ebbeli fáradozásunkat mielőbb siker koronázza.

Lapunk 10-ik számában ki van adva a jelző, hogy az országos egyesület dolgában még a folyó év őszén gyülekezzünk össze minél számosabbban hazánk gyönyörű székesfővárosában. Fel vagyunk hiva, hogy a kik a gyűlésen megjelenni szándékoznak, jelentsük azt be előzete-

T Á R C A.

A tenger mélye.

A szárazföld felületét egészben véve már ismertnek tarthatjuk, sőt azt is elmondhatjuk, hogy mintegy kétszáz év óta megközelítőleg helyes fogalmunk van körvonalairól is. A tenger mélyéről azonban egészen a tegutóbbi időig nem tudtunk semmit s még jelenleg is nagyon hiányos ismereteink vannak felőle. Csak a part közelében kutatták ki a tenger mélyét részletesen, a mennyire ez a mérőn segítségével lehetséges volt. Ezek a kutatások is igen érdekes eredményre vezettek. Megtudtuk például belőlük, hogy a brit szigetek tenger alatti fensíkon nyugosznak, mely fensík fölött néha alig toronymagasságig terjed a tenger vize s csak Írországtól nyugatra süllyed le a tenger mélysége rohamosan.

A mérő-ónnal tett észlelések tehát megerősítették a geológia és a biológia által már régen hirdetett elméletet, hogy Nagybritánia az európai szárazföld kiegészítő része s a calaisi csatorna aránylag újabb eredetű. Tehetet-

lennek és teljesen használhatatlannak bizonyult azonban a mérő-ón a Nagy-Oceánon. Nem volt semmi támasztópont, melyből meg lehetett volna itélni, mikor éri el a feneket. Mikor azonban megért a gondolat, hogy az ó- és újvilágot tengeralatti sodronnyal is össze kell kötni, a tenger mély megmérésének is új korszaka állott be. Brook leoldható mérőórnjának föltalálása lehetővé tette pontosan megállapítani az időt, midőn a mérő-ón zsinórjának végéről a talajjal való érintkezés folytán a golyó leválik, sőt a zsinór végén alkalmazott készüléken a mélységről még némi mutatóanyagokat is lehetett fölszínre hozni.

Az eleinte igen egyszerű Brook-féle készülék azóta több javításon ment keresztül s ma minden nagyobb hajón egész sereg mélységmérő készülék van, a melynek segítségével többek közt mázsaszámra képesek már az iszapot akár 5000 méter mélységből fölemelni és ez által lehetővé tették, hogy a tenger mély sajátos organikus világát közelebbről tanulmányozhassuk. Ember azonban még nem hatolt nagyon mélyre és valószínűleg soha sem lesz képes, mert nincs oly búvárharang és sisak, mely oly nagy nyomást kibírna.

sen lapunk szerkesztőjénél, hogy a jelentkezők számához képest az intézkedéseket jó előre megtehesse.

Tettre fel tehát! Ne maradjunk tovább is azok a béna, tehetetlen emberek, a kik eddig voltunk, hanem mutassuk meg a világnak, hogy nemcsak élösködünk, hanem élünk és élni is akarunk.

Terjesszük az egyesülés nemes eszméjét s terjesszük annak kitűnő előharcosát, ami lapunkat minden tőlünk kitelhető módon. Ne várja senki, hogy helyette más cselekedjék, hanem fogja meg mindegyikünk a dolog végét s iparkodjék azt olyan erővel és kitartással végezni, mintha az egész csak az ő vállán nyugodnék.

Igy és csakis így távolíthatjuk el magunktól eddigi bénaságunkat s kivivhatjuk azokat a célokat, a mely most még csak titkos vágyainkat képezik!

Julius a vadászatban.

A mi apró vadat az őrült időjárás el nem pusztított, arra most kétszeresen kell vigyázni, mert ezekből traktálják a ragadozók nagyratörő bestia csemétéiket.

Most folynak az aratások legjobban, a vadját féltő igaz vadász tehát nagy gondot fordítson arra, hogy a mezei munkások kárt ne tegyenek a fiatal nyulakban, foglyokban, mert mint minden hónapban, úgy ebben is szívesen pusztítják ott, a hol lehet; nagy szeretettel hordoznak ki magukkal kutyákat, természetesen a vad pusztítása miatt. Nagyon résen legyen a vadász-személyzet, hogy különösen ebben a hónapban a kint csatangoló kutyákat és macskákat irtalom nélkül pusztítsa, mert

A világosság legalsó nyoma is mintegy négyszáz méter mélyre hatol, itt sötét violaszín van és azon alul örök éjszaka. Ezenkívül a hőmérséklet is folyvást apad, még az egyenlítő körül is jéghideg a víz a tengermélyben, valószínűleg azért, mert a sarkvidékről özönlik folytonosan errefelé. A jelenlegi pontos mérések eszközlése előtt általában azt hitték, hogy a tenger talaja, hasonlóan a szárazföldéhez, vagy hegységekből és nagy völgyekből áll és ennek megfelelően az egyes kis oceáni szigetek tengeralatti hegyek csúcsai volnának. Kétségtelen, hogy ha a tenger vize eltűnnék, a talaj egyenetlenné látszanék és a szigetek óriás hegyeknek látszanának, azonban ez bizonyos, hogy oly hegycsúcsok, mint pl. a Tátrahegység, a tenger alatt nincsenek.

A szárazföld hegycsoportjai általában a földkéreg egyszerű ráncai, melyekből az egyes hegységek lassankint alakultak át a levegő és víz hatása alatt, míg némelyek egészen megsemmisülnek. A folyamat állandó. Haim számítása szerint az Alpesek egykori tömegének fele már eltűnt. A mint elpusztulnak a nemzetségek, így tűnnek

ezek most kimondhatatlan károkat okoznak. A szárnyas ragadozók most tanítgatják fiaikat repülésre és önálló munkára. A bagolygunyhót most nagyon jól lehet használni, de ügyeljünk arra, hogy lehetőleg több helyen legyen ilyen lesgunyhó, mert különben a bestia ragadozók kiismerik a reájuk nézve veszedelmes helyet és nem mennek a bagolyra. Leghelyesebb, ha egy héten csak kétszer megyünk ilyen gunyhóba, de ha nincsen több gunyhó, úgy nagyobb tisztásokon galyakból kell olyanformán rögtönözni, hogy abban ülve, a ragadozó bennünket észre ne vegyen. A baglyot állítsuk rá egy T alakú egy méter magas állványra, egyik lábától huzzunk egy vékony zsineget a lesőhelyig, hogy a szunyadozó madarat mozgásra kényszerítsük, a mit a ragadozók hamarabb észrevesznek és így jobban jönnek a bagolyra. Egy szorgalmas, ügyes vadász így rengeteg ellenséget pusztíthat el, a mi természetesen óriási haszon a területnek. A rókák fiaikat szintén tanítgatják a munkára, de a nagyreményű család még együtt van. Eddig rozs-, árpa- és zabtáblákban laktak, otthagyva a bolhás erdei tanyát, de most az aratással kiszorulnak ebből a rögtönzött nyári tanyából, most már ismét az erdők sűrű helyeit keresik fel. Sajnos, itt már nem lehet olyan könnyen elbánni velök, de csapdával és leseken mégis elpusztíthatjuk a rókákat. Az ügyes, jóra való vadász, ha a fáradságot nem sajnálja, sokat pusztíthat ezekből a rabló fajzatokból.

Most és mindenkor az legyen a vadász legfontosabb teendője, hogy vadját szeresse, óvja, annak ellenségeit pedig pusztítsa.

A törvény úgy intézkedik, hogy a szarvasbika-vadászat július elsejével megkezdődik, természetes, hogy az igaz fővad vadász ezt az intézkedést semmibe sem veszi, mert ilyenkor az agancs még nem érett, annak most még hasznát venni nem lehet, pedig a ki fővadat lő, az az agancsot örök emlékül szeretné eltenni, az

el egymásután a hegyek is és töredékeiket a folyók szálítják a tengerbe.

A jelenlegi folyók gondos számítás szerint mintegy hatezer év alatt visznek oly mennyiségű szilárd anyagot a tengerbe, mint a mennyi összes évi vízmennyiségük sulya és mi ez a hatezer év az évek miriádjaihoz képest, mióta a szárazföld fönnáll! De míg a szárazföldön csak folyamatban van az egyhangu hullámos fölszín létesülése, a tenger mélyén ez a helyzet már legtöbb helyen létrejött.

Száz és több tengeri mérföld távolságra eső pontokon a tengermély jóformán egyenlő és az emelkedő, vagy leszálló talajhullámozás különösen az Atlanti-óceánon oly enyhe, hogy az óriás területhez képest teljesen eltűnik. Bizonyosan nem volt ez sem mindig ilyen, de a tengermély jelenlegi állapota valószínűleg már abban a korszakban kezdődött, midőn a föld fölülete alakult.

A tengerpart közelében a folyóktól összehordott iszap és törmelék rendszeren itt is marad, s a hullámok ismét kivetik egy részüket a partokra, úgy, hogy minden szárazföldnek tengeralatti lépcsője is van. Csak a legfino-

éretlent pedig eltenni nem lehet. Ilyenkor szarvast természetesen csak az lő, a kinek területe nincsen, a ki csak lesből lövi és megöli csak azért, hogy öljön. Más azonban az, ha valaki a saját területén esetleg rosz, tenyésztésre nem alkalmas gyenge bikát lő, a terület érdekében. Most van a szarvasok hizási ideje, most hatalmasan meghiznak, hogy a szeptemberi bögési időre legyen miből lesóványodni, mert szeptemberben, a mikor olyan nagyon szerelmesek ezek a nagy állatok, kisebb gondjuk is nagyobb, mint az evés.

Ugy most, mint máskor is, adjunk fővadjainknak szózt, hogy maradjanak inkább a területen, de meg ez az agancs fejlődésére nagyon fontos is. Az őzek természetesen már régen letisztogatták agancsaikat, már azok teljesen érettek is, cserkészve, a hol van, nagyon szépen lehet rájuk vadászgatni. A fiatal vadkacsák egy része már csapatokban huz az árpatallóra, sőt oda is, a hol még az árpa lábon áll. Most nemcsak a lövése ad élvezetet, hanem maga a kacsapecsenye is. Most az öreg lohosak, azaz vedlésben vannak, nem repülnek; az árpán hizott fiatal kacsá husa, azt mondják, kitűnő, nincsen vad ize, tehát most kétszeresen élvezetes a kacsavadászat.

Most már a fiatal vizslák vezetését is egész bátran megkezdhetjük. Ha most szorgalmasan járogatunk ki vizsláinkkal, természetes, hogy ez által úgy magunk, mint kutyánk is tréningben lévén, a vadászat megkezdésekor a fáradságot fel se vesszük. Nincsen egy ember sem, a kinek egy-két órai séta kárt, vagy rosszat tenne. A vidéken lakók most nagyszerűen mulathatnának kutyáikkal, ha naponta csak egy órát sétálgatnának kint. Az a gazdának és a kutyának is jót tenne; hanem ezt a következő képen kellene tenni: Mielőtt a területre kimennénk, pár nappal előbb a kutyát a fektetésben kell otthon gyakorolni. Az én módszerem szerint előbb egy kicsit koplaltatni és úgy dobni egy-egy jó

falatot neki, a mikor is lefektetjük, de gyorsan. Ha a kutya otthon gyorsan fekszik, vigyük vadnélküli helyre és ott is fektessük le keresés közben, de az a fő, hogy a fekvés minél gyorsabb legyen; ha ez jól megy, vihetjük a vadasterületre, s ha a vadat megállotta, menjünk hozzá, dicsérjük meg, menjünk a vad felé, folyton a kutyára figyelve. Ha vad felröppen vagy felugrik, fektessük kutyánkat azonnal le, de az a fő, hogy gyorsan fekdjék a kutya.

Ime, az idomítás nagy titka, csak legyünk következetesek. Ha naponta egy órát járunk kutyánkkal vadasterületen, így cselekedve, mulatva tanítunk kutyát, s magunk is jó formába jövünk, míg a vadászat megkezdődik. Minden vadat tudunk a területen, s nem kell semmit sem kérdezgetni a vadórtól. Tessék megpróbálni, még nem késő.

Fónagy József.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A lótetű (*Gryllotalpa vulgaris*) irtásáról.

A lótetű a veteményes ágyakban, a csemete kertekben, hogy milyen sok kárt tesz, az tudvalevő s annak irtását többféle módon megkísérelték, de kellő sikert nem igen tudtak elérni. Az eddigi irtásoknak egy sokkal sikeresebb módjára véletlenül jöttek rá. Egy alkalommal ugyanis csemetekert utainak tisztításakor a munkások az utakról összekapart földet és gízgázt az idő előrehaladottsága miatt egyes rakásokba összehordva, az utakon hagyták s miután a következő nap ünnepnap volt, csak a harmadik nap lehetett az így összehalmazott anyagot eltávolítani. E munka közben, a lazán felhalmozott rakásokban legnagyobb meglepetésükre igen sok lótetűre akadtak, jól lehet a lótetű irtását a csemete kertben már más módon megkísérelték. Ebből láthatni, hogy a lótetű különös előszeretettel keresi fel a megglazított talajt. Gyakorlati kivitele e módszernek igen egyszerű, a

mabb iszap jut el a nagy tengerre és adja meg némely esetben annak sajátos színezését. Ezt láthatjuk Kína keleti partjain, hol a Hongko naponként 50 millió köbláb iszapot visz a tengerbe, melyet e miatt Sárga tenger-nek neveznek.

Az Amazon és Orinoko iszapjának nagy része is meglátszik messze északnyugat felé. A legnagyobb tenger-mély, melyet eddig pontosan megmérték, a Nagy-óceánban van a Kurilák-tól kezdve. A Tuscaxora amerikai hajó mérő-ónja hatolt le itt 1874-ben 8513 méter mélységig, mely mélység 300 méter híján megfelel a Ganrizankar magasságának.

A Challenger a Csendes-óceán északi részén is talált 8000 méter mélységet, úgy, hogy Japánországtól kelet felé nagy árkot kell a tengerben gyanítanunk, melyet a térképen néha már a Tuscaxora mélységnévvel jelölnek. Általában a Csendes-óceán talaja sokkal egyenlőtlenebb, mint az Atlanti óceáné, s itt valóban lehet hegységekről beszélni.

A tenger-mély és a délamerikai Kordillerák közt lévő

magassági különbség többet tesz 10.000 méternél, és pedig csak 150—200 tengeri mérföld távolságra. Az eddigi mérések alapján Krümmel némi valószínűséggel 3400 méternyire számította ki a tenger-mély átlagos mélységét, s ebből a tengervíz mennyiségét 3,138.000 köbmérföldre. A szárazföld fölülete, a mennyire a tenger színe fölött emelkedik, teljesen elérné ez óriás ürben, s a tenger mélységét csak egy huszadrésszel apasztaná.

Maga az Amazon-folyó másodpercenként 70.000 köbméter vizet visz a tengerbe, a Kongó 50.000-et, a Misszissippit 23.000-et, s csaknem ugyanennyit a Jang-csekiang és Laplata, mind a mellett a föld összes folyóinak hatvanezer éven át sikerülne csak oly óriás mennyiségű víztömeget összehozni, a milyen a tenger.

Miképpen lehetne az másként, midőn a szárazföld minden vize a tengerből ered, annak a hatalmas szivattyúnak, a nap melegének segítségével, mely folytonosan nedvességet hoz a tengerről a szárazföldre, hol az összegyűl és ismét a tengerbe ömlik, hogy fönnálljon az örök körforgás mindaddig, míg a nap melegíti a földet.

vetemény ágyak vagy csemete kert utairól összekapart anyagot, esetleg máshonnan hozott porhanyó, laza földet, közvetlen az ágyak végénél 30—40 cm. magas ugyanily széles kavicsprizma alakú, hosszukás rakásokba kell lazán összelapátolni és 36 óráig állni hagyni. A 36 óra elteltével az összehalmazott anyag, gondos átgereblyézése közben, az oda meghuzódott lótetűk megsemmisíthetők.

Ezen írtási mód keresztülvitele, miután semmi nehézséggel és mondhatni semmi költséggel nem jár s több ízben is végrehajtható: rövid idő múlva szorgalmas írtás mellett a lótetűnek nyoma sem lesz.

A gyümölcs csomagolása és eltartása. Finomra őrölt gipsz többszöri tapasztalatok szerint kitűnő szernek bizonyult almának hosszabb időn át frissen való eltartására. A jelentékeny munka- és anyagszükségletre való tekintettel azonban csak jó és értékes gyümölcs eltartására ajánlatos. A gyümölcs teljesen érett, száraz és sértetlen legyen; ha nedves, úgy száraz ruhával letörölendő, mi egyszersmind a kicsomagolásnál a letisztítást megkönnyíti, mert a sima héjra a finom gipszpor nem tapad oly erősen, mintha ez nedves vagy terhes.

A csomagolás hordóba vagy ládába eszközölhető, melynek fenekére előbb 2 cm. vastag gipszréteg jő, erre rakandó azután a gyümölcs szabályosan szárával fölfelé s úgy, hogy egymást ne érintse; ha egy sor megvan, akkor gipszszel behintjük, hogy a hézagok kitöltessenek és az egész sor egy vékony réteggel földve legyen, erre azután tovább rakatik a gyümölcs mindaddig, míg a tartány meg nem telik.

A gipsz csupán mehanikailag hat, amennyiben megakadályozza a zuzódást, nedvesség, levegő és hőváltozás hozzájutását. Ily módon csomagolt gyümölcs egész a következő nyárig friss marad. A tartányok rakározására legjobb a száraz pince vagy fagymentes kamara.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Tea-cigaretta.** Az elegáns angol dámák, — ha igaz a *Matin* hire, — már nem csak isszák a teát, hanem szívják is. Néhány londoni úrinő napjában huszharminc tea-cigaretta is elszív, s egy előkelő nő szalonjában ebéd után általában csak teából sodort cigarettaakat hordanak körül. London néhány ismert színésznője hetenkint kétszer rendez teaszívó összejövetelt, sőt egy kensingtoni írónőtársaság már teaszívó-klubot alakított. A dohányárusok (Angliában ugyanis nincs dohánymonopólium) persze szívesen vállalkoznak ennek az új szükségletnek kielégítésére: Londonban már minden trafikban kapható a tea-cigaretta.

* **Az indiai kigyóbüvölők kigyóköve.** Egy angol természetvizsgáló, a ki ez idő szerint Indiában a mérges kigyófajokat tanulmányozza, érdekes cikket közöl egy tudományos folyóiratban az indiai kigyóbüvölők mesterségéről. Az angol tudós többek között elmond egy esetet is, a mely vele és egy kigyóbüvölővel történt s a mely azt bizonyítaná, hogy a hindu kigyóbü-

völőknek egy univerzális biztos ellenszerük van minden kigyóméreg ellen. A kigyóbüvölők a csodaszert kigyókönek hívják s az valami elszenesített csontszerű anyag. Hogy a szer hathatós, azt az angol tudós esete bizonyítja, a melyet maga a tudós így mesél el:

— A napokban bejött hozzám az a hindu kigyóbüvölő, a kitől kísérleti célokra rendszeren vásárolni szoktam hüllőket és egy frissen fogott kobrát mutatott.

Az állat tökéletesen fejlett példány volt és látszott rajta, hogy nem érti a tréfát. Mondtam a hindunak, hogy megveszem és kötekedve tettem hozzá:

— Ez az állat neked úgy se való, mert kötve hiszem, hogy törődnek valamit a büvölő művészetteddel.

A hindut láthatólag bántotta a tréfa, de nem szólt semmit. Némán nyakon ragadta az állatot és kidobta a sátor szőnyegére, ahol rögtön elkezdte vele produkcióit. Megvallom, bámulatba ejtett, hogy mi mindent művelt a veszedelmes állattal, a mely dühös sziszegéssel, zöldeken égő szemekkel és minden pillanatban támadásra készen, de akarva-akaratlan engedelmeskedett parancsolójának.

Mikor a produkciók véget értek, nem tagadhattam meg emberemtől az elismerést:

— Bámulatba ejtettél a művészetteddel — mondtam s az elismerés láthatólag hizelgett a hindunak.

Egy kérdést azonban nem tudtam elnyomni:

— Mit csinálnál azonban, ha véletlenül megmarna a kobra?

A hindu nem felelt semmit, hanem hüvelykujját egyszerűen belenyomta a kigyó szájába. Megfagyott bennem a vér. A hindu azonban a legnagyobb lelki nyugalommal mutatta meg az ujját, a mely két piciny, de mély sebből vérzett. A kobra mérge tudvalevőleg olyan félelmesen erős, hogy pillanatok alatt gyilkol s a hindunak a keze rögtön dagadni is kezdett. Rémületemben azt se tudtam, mitévő legyek. A hindu azonban nyugodtan előszedte az övéből a büvölők által rendszeren használt kigyókövet, letört belőle egy darabkát és rátette a sebre; aztán várt. Vagy két-három percig tartott ez a szívet szorító várakozás, aztán egyszerre magától lehullt a kigyókö a sebről. A hindu ekkor egy pohár tejet kért, a mibe beledobta a kigyókövet. A tej egy pillanat alatt habzani, bugyborékolni kezdett, mintha főne; mikor pedig elült a pezsgése, a felületén egy sárgás olajos folt gyülemlt össze.

— Látod uram?! — mondta a hindu a sárga foltra mutatva. — Az a kigyó mérge, a mit a kő kihuzott a sebből.

Nem hittem neki. Azt gondoltam, hogy nem méregfogakkal maratta meg magát, csak a hátsó fogakkal. Hogy megbizonyosodjam, fogtam egy csirkét, tüvel megszurtam a lábát és a kis sebhelyet bekentem a tej színén uszkáló sárga anyaggal. Két perc se telt bele s a csirke már dög volt. A kigyókö csakugyan a mérget szivta ki.

* **Olvasztott fa.** Bizonard francia vegyész kitalálta, hogyan kell a fát megolvasztani. Ez a találmány tudományos nézőpontból is érdekes, de az ipar terén nagy

változásokat hozhat létre, mivel az olvasztott fát könnyen lehet különbözőképp mintázni. Már olvasztott fából való betűmintákat is készítenek nyomdák számára a gyorsan kopó ólombetű helyett, mely utóbbi a vele dolgozók egészségét megtámadja, rohamosan terjesztve a tüdőbetegségeket. A mint állítják, az olvasztott fának a nedvesség nem árt, sőt a tűz is alig; minden olvasztott fa lényegileg egyforma, bármely fanemből való legyen is. Vasuti sint, kocsikerekeket is öntöttek olvasztott fából s a kísérlet eredménye meglepő. A kocsi járása zajtalanabb, surlódása állandó és kopása kisebb, mint az acélsíné vagy acélkeréké. Egy ideig azonban még a jövőé marad a találmány haszna, mert a most ismert olvasztási mód sokkal drágább, semhogy a vasat ki tudná szorítani.

Szerkesztői és kiadói posta.

Jedinák András urnak. Mint visszatért régi hívünket szívből üdvözljük. Bár követné példáját az az ezernyi bajtárs, ki elhagyta volt zászlókat! — **Kaffka Károly urnak.** A 10-ik szám küldeményével a postán kereszteződött, mert pénzhiány miatt csak pár nappal később válhattuk ki. Nekünk ugyanis a nyomdát hetekint kell kifizetnünk, a mit nagyon megnehezít az előfizetések még mindig késedelmeskedő, háromszáznál több olvasónk. Bizony szívükre vehetnék ezt az illetők. — **Vizner Lajos urnak.** A lapot július elsejével indítottuk meg s így az előfizetés szeptember végén fog lejárni. — **Pék József urnak.** Készséggel elismerjük, hogy mindig egyike volt legpontosabb előfizetőinknek s bizony s minden olvasónk olyan lett volna, elkerültük volna a bukást, melyet most olyan nehéz helyrehozni. — **Czigler Sándor urnak.** Ha valamely szám elmarad, szíveskedjék azt a postán reklamálni, mit az ingyen köteles megtenni. Irja meg, mely számai hiányoznak, talán még pótolhatjuk. — **Bölcsák István urnak.** A most kapott előfizetéseket a lap megindulta, tehát május elseje óta számítjuk s így október 31-ig van előfizetve; ha a multról van rajtunk követelése, szíveskedjék azt beszámítás végett közölni. — **Szilágyi P. János urnak.** Elhatározását felette sajnáljuk, de reméljük, hogy nem örökre bucsuzunk egymástól! — **Szedlacsek Pál urnak.** Legyen szíves velünk Szabó Zoltán kartárs lakását közölni.

HIRDETMÉNYEK.

604—1910. szám.

Pályázati hirdetmény erdőőri állásra.

A Fogaras vármegye területén, illetve az alulirt m. kir. állami erdőhivatal kerületében a Szolg. és fegyelmi szabályok Függeléke I. 4. pontja alapján kettő (2) erdőőri állásra pályázatot hirdetnek.

I. Az erdőőr javadalmozása.

1. 660 korona évi bér előleges havi részletekben.
2. 80 korona évi lakpénz.
3. 64 korona tűzifaátalány és
4. 60 korona legelőváltság előleges negyedévi részletekben.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy magyar állampolgári minőségüket, fedhetlen életüket, a 24 éves életkor betöltését, az erdőőri szakvizsgálat letételét és ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett hibátlan beszélő és halló képességüket igazolják

- a) illetőségi igazolvánnyal,
- b) hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal,

- c) születési anyakönyvi kivonattal,
- d) erdőőri szakvizsgálati bizonyítvánnyal,
- e) közhatósági orvosi bizonyítvánnyal, végül
- f) esetleg még szolgálati bizonyítvánnyal felszerelt szabályszerűen bélyegelt és Fogaras vármegye törvényhatósága erdőszeti albizottságához címzett, sajátkezüleg irt folyamodványukat alulirt m. kir. állami erdőhivatalnál legkésőbb **f. év július hó 25-ig** benyújtják.

Megjegyzem végül, hogy azok a pályázók, a kik az állam nyelvének feltétlenül megkövetelt szóban és írásban való tökéletes birásán kívül a román nyelv tudását is igazolják, előnyben részesülnek és hogy a hiányosan felszerelt, valamint az elkésve beérkező pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Fogaras, 1910. július hó 7-én.

M. kir. állami erdőhivatal.

Lucfenyő tobozt

vesz bármily mennyiségben s a termésről már most kér előleges értesítést **Faragó Béla,**
Zalaegerszeg. 2—4 magpergető intézete.

Eladó vizsla.

Kan, 2¹/₄ éves, szép, erős növésű; kitünően idomítva, a vadat szépen keresi és állja, gyönyörűen aportíroz mindenféle vadat; tetszés szerint lehet vele vadászni. — Ára 160 K.

Vas Kovács József,
erdővéd.

5—10

Öcsanád, (Torontálmegye).

PREMIER A legjobb, legerősebb és legcélszerűbb kerékpár a világon.

Képviselők az ország minden vidékén.

Szászsebesen és környékén

egyedüli képviselő:

ifjabb **Podhradszky Emil,**
mechanikus.

Gazdák figyelmébe!

Sertése szépen fejlődik, gyorsabban nő, hamarabb hizik,
tehene több és jobb minőségű tejet ad,

lova, csikója sokkal erősebb és szebb lesz, ha eleségükbe naponta a

világ-hírű **GAZDA KINCSE** táp-

csekély mennyiséget adagol. 5 kilós próbaküldemény 5 K postautánvétellel.

Hasznos tanácsadó a háziállataink hizlalása és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és a sertésvész elleni védekezésről című tanulságos könyvet ingyen mellékeljük. Megrendelési cím: **A Gazda Kincse** kiadóhivatala, Budapest, VII., Verseny-utca 6. E.

Ugyanitt kapható a híres **Olgyai-féle Sertésvész elleni óvszer** ára nagy üvegenként 3 korona 50 fillér utasítással együtt. Egy postaládában 2 üveg szállítható. Hálás lesz ajánlásunkért.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

János

Drausweller

Cs. és kir. királyi udvari órákészítő és műtér, a legújabb és legpontosabb órák készítője.

ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

PALLÓS JENŐ ÉS RÓNAI GYULA

BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 19.

BENZIN ÉS NYERSOLAJ

MOTOROS CSÉPLŐSZERELVÉNYEK!

ÁLLANDÓ RAKTÁR!

EGY ÉVI JÓTÁLLÁS!

AZONNALI SZÁLLÍTÁS!

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

SZÁLLITUNK TOVÁBBÁ: NYERSOLAJ, BENZIN ÉS SZIVÓGÁZMOTOROKAT, BENZINLOKOMOBILLOS MAGÁNJARÓKAT, FAVÁGÓ ÉS APRÍTÓ GÉPEKET. TELJES MALOMBERENDEZÉSEKET SZAKSZERŰ KIVITELBEN. ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST DIJMENTESEN KÜLDÜNK.

Egyedüli ferlachi gyártmány!

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:
Páris 1906. 46. remekelés.

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia

|| fegyvergyár és (prácios) puskaműves. ||

Szállit elsőrangú bármely rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben Súlyuk 2·8—3 kg. Browning-féle serétes ismétlő-

* * * * * fegyver 210 K gyári árban. * * * * *

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 9·7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a
legpontosabban belőve, ára 190 K.

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2·5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb áttűtő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földmívelési m. kir. miniszterium 70542. sz. magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdőtisztviselői, altiszti és szolgálai egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat s mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok közreműködésével készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek felvétele végett.

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!

Faragó Béla

Cs. és kir. udvari szállító

ZALAEGERSZEG

Magyar magpergető gyára
erdészeti csemete-telepei

Ajánl saját magpergetőjében termelt legmagasabb csiraképességű

tűlevelű magvakat, ^{kitűnő minőségű} **lombfa magvakat,**

kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot, fűmagvakat, répa, here és más gazdasági magvakat, saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősitési célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemeték,

gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket, sorfákat,

élősövény-csemetéket.

Alkalmi vétel:

Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas

50.000 drb. diszbokor 1½—3 m. „

20.000 „ diszfenyő 1½—3 „ „